

ETISK DEKLARATION

Revidering av SVFs etiska riktlinjer

Sveriges vägledarförening är en intresseförening som verkar för att stärka och utveckla karriärvägledning som verksamhet och profession. Vägledning omfattar en mängd olika verksamheter och områden, privat och offentligt inom såväl utbildnings- som arbetsmarknadssektorn, som främst avser individers karriärprocesser. Med karriärprocesser avses individers frågor om val, övergångar och lärande i relation till utbildning, arbetsliv och yrken. Vägledningsarbete ska präglas av professionalism och god etik. I vägledares arbete förekommer en variation av yrkesetiska frågor. Syftet med den etiska deklARATIONEN är att den ska kunna fungera som stöd för de som arbetar med vägledning och för de som möter vägledning.

Vägledning finns på en arena med komplexa frågeställningar där olika behov och skyldigheter ofta måste vägas mot varandra och många frågor är öppna för tolkningar. Vägledning sker ofta där det kan finnas ett spänningsförhållande mellan individers och samhällets/verksamhetens intressen. I vägledningsarbetet kan det därmed uppstå motsättningar mellan olika intressen där skilda behov och skyldigheter måste vägas mot varandra. I detta kan lojalitetskonflikter uppstå som ställer vägledare inför motstridiga krav. Yrkesetiska frågor och ställningstaganden är ständigt närvarande i det dagliga vägledningsarbetet. Målgrupper för vägledning är ofta individer som i någon mening befinner sig i en utsatt situation. Relationen mellan vägledare och vägledningssökande är inte jämbördig när det kommer till deltagarnas position och situationer. Vägledning sker dessutom ofta i slutna rum. Denna komplexitet vad gäller det vägledande arbetets förutsättningar och frågor ställer höga krav på vägledares etiska medvetenhet, främst för de som möter vägledande insatser. En utvecklad etisk medvetenhet är dessutom avgörande för en professions utveckling och trovärdighet.

Förmåga till ett reflekterat och medvetet handlande krävs i situationer som fordrar etiska ställningstaganden. Etisk medvetenhet handlar om kunskap, kritiskt tänkande, analysförmåga och relevanta bedömningar. SVF:s yrkesetiska riktlinjer är avsedda att tjäna som stöd vid yrkesetiska ställningstaganden och tjäna som underlag för diskussion och reflektion. De etiska riktlinjerna ska kunna bidra till etisk reflektion kring dilemman. Med riktlinjerna vill SVF även bidra till att rikta vägledares uppmärksamhet mot den variation av etiska frågor som förekommer inom fältet. Riktlinjerna ska dessutom vara till stöd för att vägledare ska kunna uttrycka kritik och agera självständigt vid t ex intressekonflikter och/eller när vägledningssökande drabbas av orättfärdiga villkor.

SVF har även utsett ett etiskt råd vars uppgift är att särskilt utveckla och bevaka frågor kring vägledningens etik. Etiska rådet kan biträda vid de dilemman som kan uppstå och erbjuder möjlighet att erhålla stöd vid svårare avvägning. Det etiska rådet kan även vara ett stöd till individer som ifrågasätter vägledarens yrkesetiska handlande.

SVF:s yrkesetik utgår från de etiska värden som kan härledas ur FN:s deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna, Barnkonventionen, EU:s resolution om vägledning 9286/04.

ETISKA RIKTLINJER

Alla människors lika värde är det fundament på vilket det vägledande arbetet ska vila. Vägledare respekterar varje människas unika och lika värde, främjar rättvisa och likabehandling och motverkar all form av diskriminering.

Vägledare främjar individers medvetna och övervägda studie- och yrkesval. Vägledare sätter **individ i centrum** och står fri från särintressen. Frihet och självbestämmande, fria val och egna beslut är en värdighetsprincip som handlar om att både respektera och stärka individen.

Vägledning **bygger på vetenskaplig teori och metod** och utgår från teoribildning inom vägledningsområdet. Vägledning bygger också på beprövad, professionell erfarenhet.

Profession

- Vägledare strävar efter att upprätthålla och utveckla sin professionella kompetens.
- Vägledare strävar efter att lära av varandra samt dela erfarenheten och kunskaper på ett systematiskt sätt.
- Vägledare följer den utveckling som sker avseende forskning, teorier och metoder inom området.
- Vägledare strävar efter god självkänedom och medvetenhet om egna attityder och värderingar gentemot individ och samhälle.
- Vägledare uppmärksammar gränserna för den egna professionen och hänvisar till annan kompetens när sådan erfordras.

Individ

- Bemötande av individer ska grundas på respekt och en strävan efter att etablera goda relationer.
- Vägledare är tydlig med förutsättningarna för mötet och om sin egen kompetens, samt anpassar vägledningsinsatserna efter den sökandes behov och situation.
- Vägledare strävar efter att ge relevant, tydlig och objektiv information.
- Vägledare hanterar uppgifter om personliga förhållanden med respekt för individens integritet.

Samhälle

- För området vägledning finns lagar förordningar och mål som reglerar och påverkar vägledningsarbetet. Vägledare har kunskap om och utgår från dessa i sitt arbete.
- Vägledare har kunskap om och följer gällande lagstiftning för tystnadsplikt och sekretess.
- Vägledare bör sträva efter att utveckla och upprätthålla förtroende hos medborgarna för vägledningsverksamheten och den professionella kompetensen.
- Vägledare uppmärksammar samhällsliga orättvisor och strävar efter att företräda individen.
- Vägledare strävar i urvalssituationer efter opartiskhet och neutralitet samt är beredd att motivera sina åsikter och handlingar.